

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนของ นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

การศึกษา เรื่องความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะให้ ข้อเสนอแนะแก่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในการนำไปปรับปรุงโปรแกรมการฝึก ประสพการณ์วิชาชีพเพื่อการเตรียมครูให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน ของคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 400 คน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 200 คน และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย โรงเรียนที่นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนจำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบมาตราส่วนประมาณ ศึก (Rating Scale) 5 อันดับ สำหรับนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอน มาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม เลือกคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอน ใน 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมี 15 ข้อย่อย รวมทั้งสิ้นมีข้อย่อย 45 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราวัดประมาณศึก (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง แบบสอบถามที่รวบรวมได้นำมาตรวจและวิเคราะห์โดยทศกาศสถิตินี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป วิเคราะห์โดยหาค่า ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
2. ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม วิเคราะห์โดย หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ในแต่ละองค์ประกอบของความผูกพันต่อการสอนทั้ง 3 ขั้นตอน แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ และความเรียง
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม วิเคราะห์โดยหาค่าความแปรปรวน (Analysis of Varience) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีเอสของ เชฟเฟ (Scheffe' 'S Method) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ และความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นในด้านการผูกพันต่อการสอนทั้ง 3 ขั้นตอนของกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วและกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนผู้วิจัยได้สรุปเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การสำรวจความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนของกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วและกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การสำรวจความคิดเห็นด้านความผูกพันต่อการสอนจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

1. ความผูกพันการสอนด้านความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง (Concern about Self)
นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย

โรงเรียน มีความผูกพันเกี่ยวกับตนเองสูงสุดในด้านความเข้าใจขอบเขตของอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.49, 4.18 และ 4.16 ตามลำดับ

และนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีความผูกพันเกี่ยวกับตนเองน้อยที่สุด ตรงกันในด้านความรู้สึกที่นักเรียนมีความนับถือในตัวครู โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46, 2.14 และ 2.08 ตามลำดับ

2. ความผูกพันต่อการสอนด้านความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน (Concern about Task)

นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนสูงสุดตรงกันในด้านทำให้ความยุติธรรมแก่นักเรียน ไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37, 4.14 และ 4.18 ตามลำดับ

และนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมีความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนน้อยที่สุด ตรงกันในด้านความขบข้องใจในงานประจำและสภาพการสอนที่ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.19, 2.84 และ 2.96 ตามลำดับ

3. ความผูกพันต่อการสอนด้านความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครู (Concern about Impact)

นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนมีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูสูงสุดในด้าน การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากเรียน ($\bar{X} = 4.25$) นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วมีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูสูงสุดในด้าน การปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.12$) และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูสูงสุดในด้าน การคำนึงถึงปัญหา เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่จะมีผลต่อการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$)

นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูน้อยที่สุดตรงกันในด้านความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุและปัญหาในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.14, 3.35 และ 3.32 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเห็นค่าความผูกพันต่อการสอนของกลุ่มนักศึกษา ก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และกลุ่มอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายโรงเรียน

1. การเปรียบเทียบความผูกพันต่อการสอนเห็นค่าความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง ความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน และความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครู ของนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วและของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายโรงเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนจะมีความผูกพันต่อการสอนสูงสุดในทั้ง 3 ด้าน คือ เห็นค่าความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง เห็นค่าความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน และเห็นค่าความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครู โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.14, 56.80 และ 59.12 ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความผูกพันต่อการสอนใน 3 ขั้นตอน คือ ความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง ความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนและความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครู ของกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน จะมีความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง สูงกว่า ความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครู และความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 59.14, 59.12 และ 56.80 ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความผูกพันต่อการสอน ใน 3 ขั้นตอน คือความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง ความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน และความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครู ของกลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว มีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูสูงกว่าความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง และความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 55.56, 55.27 และ 52.70 ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบความผูกพันต่อการสอนใน 3 ขั้นตอนคือ ความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง ความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน และความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูของกลุ่มอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายโรงเรียน

จากผลการเปรียบเทียบ พบว่า อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับ จากการสอนของครูสูงกว่าความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนและความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 55.12, 53.93 และ 53.83 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

โดยทั่วไปผู้ที่ เป็นครูควร จะมีความผูกพันต่อการ สอนใน คำน การนำตนเอง เข้าไป เกี่ยวข้อง ต่อการ เรียน การสอน ใน คำน ความผูกพัน ต่อการ ะหน้าที่ที่ตนเอง รับผิดชอบ และใน คำน ผลที่ เกิดขึ้น กับ เด็กอื่น เนื่อง มาจากการ สอนของครู ซึ่งผู้วิจัย จะ ได้นำผลที่ได้ จากการศึกษา ข้อมูลที่ พบ เกี่ยวกับ ความผูกพัน พังกล่าว มาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ความผูกพันเกี่ยวกับตนเอง (Concern about Self) กลุ่มนักศึกษาก่อน ออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษที่ ผ่านการฝึกสอน มาแล้ว และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีความ เห็นว่า ครูควร จะมีความผูกพันต่อตนเอง ใน คำน ความเข้าใจในขอบ เขตของ อำน าจหน้าที่ ความ รับผิดชอบ เพราะ ผู้มี อำน าจ ครูควร จะ เป็น ผู้มีความ รับผิดชอบ ซึ่ง ตรงกับ ผลการ วิจัย ของ สันน์ เมือง วงษ์ จาก การวิจัย เรื่อง " การศึกษา ปัญหา และ ทัศนคติ ของ ครูที่ เลี้ยง ใน การ ปฏิบัติ งาน ร่วมกับ นิติ ฝึกสอน จาก วิทยาลัย วิชา การศึกษา ประสานมิตร ภาค เรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2513" ว่า ครูควร เป็น ผู้มีความ รับผิดชอบ ต่องาน ที่ ได้รับ มอบหมาย และ ควร ได้ ศึกษา หลัก ฐาน เตรียม เนื้อหา วิชา สื่อ การ สอน และ วิธี สอน ก่อน ออก ฝึก สอน ด้วย นอกจาก นั้น ไพฑูรย์ วงษ์ ประพันธ์ ยัง ได้ กล่าว ว่า นักศึกษา ควร เป็น ผู้มีความ รับผิดชอบ ต่องาน ที่ ได้รับ มอบหมาย โดยเฉพาะ ใน การ วาง แผน หน่วยงาน หรือ ทำ งาน ที่ การ สอน ประจำ วัน² และ ตรงกับ ความ เห็น ของ นิมนวล ทศวัชน์ ซึ่ง กล่าว ไว้ ใน หนังสือ คู่มือ การ ฝึก สอน

¹ สันน์ เมือง วงษ์, " การศึกษา ปัญหา และ ทัศนคติ ของ ครูที่ เลี้ยง ใน การ ปฏิบัติ งาน ร่วมกับ นิติ ฝึกสอน จาก วิทยาลัย วิชา การศึกษา ประสานมิตร ภาค เรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2513" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขา นิติ วิทยา วิทยาลัย วิชา การศึกษา ประสานมิตร, 2514) .

² ไพฑูรย์ วงษ์ ประพันธ์, " การศึกษา โครง การ ฝึก สอน ใน ระดับ ชั้น มัธยม ศึกษา ของ คณะ ครุ ศาสตร์ ปี การศึกษา 2507, " (วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี คณะ ครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2506) .

ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่า ลักษณะของครูที่ดี ควรจะมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานในหน้าที่และงานพิเศษเป็นอย่างไรก็สามารถทำงานให้ลุล่วงไปจนเป็นผลสำเร็จ ไม่ทอดทิ้งงานกลางคัน

ทั้งกลุ่มนักศึกษาที่ก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และกลุ่มอาจารย์ที่เทศกฝ่ายโรงเรียน มีความผูกพันต่อตนเองน้อยที่สุดในด้านความนับถือในตัวครูนักเรียน อาจจะเนื่องมาจากนักศึกษาครูมุ่งแต่ผลการสอนอย่างเดียว เพื่อที่จะให้อาจารย์เทศกประเมินผล จึงไม่ได้ให้ความสนใจว่า เด็กจะนับถือในตัวเองหรือไม่ก็ตามประกอบกันทั้งระยะเวลาในการฝึกสอนมีน้อย จึงทำให้มีวพะวงกับการเตรียมการสอน วิธีการสอนเสียมากกว่าที่จะคำนึงถึงด้านความนับถือจากนักเรียน สำหรับอาจารย์เทศกฝ่ายโรงเรียนนั้นก็มักจะไม่นับถือถึงความนับถือจากนักเรียนเท่าใดนัก แต่จะคำนึงถึงเนื้อหาที่จะสอน วิธีการสอน การอบรมเด็กและเด็กนักเรียนจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้างจากการเรียนเสียมากกว่า

2. ความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน (Concern about Task) กลุ่มนักศึกษาที่ก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และกลุ่มอาจารย์ที่เทศกฝ่ายโรงเรียน มีความเห็นว่าการให้ความยุติธรรมแก่นักเรียน โดยไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง เป็นสิ่งที่ครูควรจะมีมากที่สุด เพราะครูควรจะเป็นผู้มีความยุติธรรมและให้ความยุติธรรมแก่เด็กทุกคน โดยเท่าเทียมกัน ซึ่งตรงกับความเห็นของ ยอร์จ จี มอนลีย์ (George J. Monly) กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นครูจะต้องมีอารมณ์คงที่ อารมณ์ดี ทักษะที่ดี เป็นประชาธิปไตย มีความอดทน มีความยุติธรรมกับนักเรียนและมีเหตุผลง่าย ๆ ในการอธิบาย ตลอดจนมีความซื่อสัตย์และสนใจที่จะพัฒนาตนเอง² ในทำนองเดียวกันมันดธนา บียะมากา ได้สำรวจลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร ธนบุรี พบว่ามี

¹ นันทวล ทศวัฒน์, คู่มือฝึกสอน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520 หน้า 31.

² George J. Monly, Psychology for Effective Teaching, (3rd ed, New York: Holt, 1973.) pp. 14-15.

ลักษณะสำคัญบางประการคือ เป็นผู้สอนที่ดี มีเหตุผล มีเมตตากรุณา ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน มีความยุติธรรม ซื่อตรงและมีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน และจากการศึกษาข้อมูลฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนว่าครูควร เป็นผู้มีความยุติธรรม หนักแน่น มั่นคง² และทั้งกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และกลุ่มอาจารย์ในเทศกฝ่ายโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในหน้าที่การสอนน้อยที่สุดในด้านความพึงพอใจในงานประจำและสภาพการสอนที่ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ แสดงว่านักศึกษาก่อนออกฝึกสอน นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว และอาจารย์ในเทศกฝ่ายโรงเรียน ได้สอนในวิชาที่ตนเองถนัดได้สอนในชั้นเรียนที่ตัวเองต้องการ รวมทั้งสภาพบรรยากาศการทำงานในโรงเรียนเอื้ออำนวย ทำให้ผู้สอนไม่เกิดปัญหาแต่อย่างใด หรือในกรณีที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ครูอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนยังไม่ค่อยประสบกับปัญหา เช่นนี้และนักศึกษาที่ออกฝึกสอนมีเวลาปฏิบัติการฝึกสอนในโรงเรียน เพียง 12 สัปดาห์เท่านั้น จึงมีความเห็นว่าสิ่งที่นักศึกษาประสบนั้นไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด เพราะไม่เกิดผลโดยตรงกับตัวนักศึกษาเอง

3. ความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครู (Concern about Impact) ของกลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วและกลุ่มอาจารย์ในเทศกฝ่ายโรงเรียน กลุ่มนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนมีความคิดเห็นว่า ครูควรจะเป็นผู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ นิมมวล ทศวิวัฒน์ ซึ่งกล่าวไว้ในหนังสือคู่มือการฝึกสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่า ครูที่มีทักษะทางการสอนคือต้องรู้จักกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด โดยวิธีใช้คำถาม ใช้วิธีสอนที่น่าสนใจ เหมาะสมกับบทเรียนและใช้วิธีการวัดผลที่เหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ มัดสนา ปิยะมาตา, "การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา", (วิทยานิพนธ์เพื่อวิทยุทศวรรษที่ ๒๕๑๑ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2511) หน้า 50.

² วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, คู่มือการออกฝึกสอน, กรุงเทพมหานคร: สยามมิตรการพิมพ์, 2518.

³ นิมมวล ทศวิวัฒน์, คู่มือการฝึกสอน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

กลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วมีความคิดเห็นว่าครูควรจะมีคามผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครูในด้านการปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนทุกคน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นจากหนังสือประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า ครูควรปรับตัวให้เข้ากับเด็กทุกคนโดยให้ความสนใจและให้ความเป็นกันเองกับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัย สังเกตการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนในชั้นต่าง ๆ สร้างบรรยากาศให้รื่นรมย์ ทำให้เด็กอยากเรียนและอยากร่วมงานด้วย

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าครูควรจะมีคามผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครู ในด้านการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสุขอนามัยและโภชนาการ ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนของนักเรียนซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อัดัมส์ และมาร์เทย์ (Ronald D. Adams และ Carl Martray แห่งมหาวิทยาลัย Western Kentucky เกี่ยวกับการพัฒนาครู ซึ่งสรุปว่า ผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครูนั้น จะเกิดขึ้นได้ทั้งจากทางด้านวิชาการและทางด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งสภาพแวดล้อมอันหนึ่งที่เกี่ยวข้องนั้น เกิดจากสภาพแวดล้อมทางด้านสุขอนามัยและโภชนาการที่ครูสร้างให้กับเด็กและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียนได้ด้วย สำหรับคามผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครูที่ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง มีความผูกพันน้อยที่สุดตรงกันนั้นคือ ความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุและปัญหาในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งตรงกับการศึกษาของ จิตนา สุนทรวิภาต ที่ได้ศึกษาปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์นิเทศก์ ครู-อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่า สิ่งที่เป็นปัญหามาน้อยที่สุด ได้แก่ เรื่อง การสร้าง กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาระเบียบของห้องเรียนและการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุและปัญหาในการเรียนของนักเรียน

¹ คณะครุศาสตร์, การจัดประสบการณ์วิชาชีพ, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

² Ronald D. Adams and Carl Martray, Teacher Development A Study of Factors Related to Teacher Concerns for Pre, Beginning, and Experienced Teacher, (Western Kentucky University, April 1981.)

³ จิตนา สุนทรวิภาต, "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับปริญญาตรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522) ."

4. จากผลของการศึกษาวิจัยข้อมูลและสรุป เป็นผลวิจัย ในส่วนที่เปรียบเทียบ ความผูกพันแต่ละขั้นตอนของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม นั้น พบว่า นักศึกษาที่ออกฝึกสอนจะ มีความผูกพันต่อตนเองสูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ ฟูลเลอร์ (Frances F. Fuller) ที่กล่าวว่า นักศึกษาครูที่ยังไม่ได้รับประสบการณ์ในการสอนมาก่อนจะมีความผูกพันต่อตนเองสูงกว่านักศึกษาคูที่ได้รับประสบการณ์การสอนมาแล้ว และสูงกว่าครูประจำการที่มีประสบการณ์ในการสอน

ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วจะมีความผูกพันต่อหน้าที่ในการสอนต่ำกว่ากลุ่มอาจารย์เทศกัฝ่ายโรงเรียน และกลุ่มนักศึกษาที่ออกฝึกสอน ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดของ ฟูลเลอร์ (Frances F. Fuller) แต่ตรงกับการวิจัยของนอร์แมน อี ดิลลีย์ (Norman E. Dilley) เรื่อง "ปัญหาของนิสิตฝึกสอนที่ศึกษาในสาขาประถมศึกษา ในมหาวิทยาลัยอินเดียนา" พบว่า นิสิตฝึกสอนให้ความสำคัญแก่วิชาทางน้อยกว่าอาจารย์เทศกั เช่น การจัดชั้นเรียน การให้ประสบการณ์ และการอบรม ตลอดจนการเตรียมการสอน

และกลุ่มอาจารย์เทศกัฝ่ายโรงเรียนมีความผูกพันเกี่ยวกับผลที่นักเรียนจะได้รับ จากผลการสอนของครู ต่ำกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ออกฝึกสอนและกลุ่มนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดของฟูลเลอร์ (Frances F. Fuller) อันอาจเนื่องมาจากนักศึกษาคูของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะให้ความสำคัญเห็นในค่านความผูกพันต่อผลที่นักเรียนจะได้รับจากผลการสอนของครูตรงตามทฤษฎีที่นักศึกษาได้ศึกษามา โดยที่ยังไม่ได้ปฏิบัติการ ดังนั้นความคิดเห็นค่านนี้ของนักศึกษาคูส่วนใหญ่จะเป็นไปตามทฤษฎีมากกว่ากลุ่มอาจารย์เทศกัฝ่ายโรงเรียนที่ออกแบบสอบถามตามความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ได้รับ

¹ Frances F. Fuller, Jane Parson, Jane E. Watkin, Concerns of Teacher: Research and Reconceptulization, (The Research and Development Center for Teacher Education, The University of Texas at Austin, 1972).

² Norman E. Dilley, Problem of a Group of a Group a Student Teachers in Elementary Education with Implications for the Improvement of Teachers Education at Indiana University, Thesis Abstract Series, No. 5, (Bloomington: School of Education, Indiana University, 1953), pp. 51-53.

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการ เปรียบเทียบความคิด เห็นด้านความผูกพันต่อการ สอนระหว่าง นักศึกษาฝึกสอนมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับอาจารย์เทคนิคฝ่ายโรงเรียน ผู้วิจัยได้ประ สัมผัสว่าอัน เป็นประเด็นที่น่าสนใจคือผลที่ได้ในบางข้อไม่เป็นไปตามแนวคิดของฟลูเลอร์ ซึ่งผู้วิจัยใช้ เป็นแนวคิดหลักในการวิจัยในครั้งนี้ สาเหตุที่ข้อค้นพบไม่สอดคล้องกันนี้อาจจะ เนื่องมาจาก สิ่งต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่ว ๆ ไปของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชา การรับนักศึกษา จึงมีได้จำกัดจำนวน ผู้ที่จะ เข้ามา เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงมีด้วยกันหลายลักษณะ บางคนอาจจะมีโอกาสอยู่แล้ว บางคนอาจจะเพิ่งจบประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจาก มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้ผู้ที่ จะสมัคร เข้า เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหงต้องมีความรู้พื้นฐาน โดยสอบไล่ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งมี ตำแหน่งและรับ เงิน เดือนตั้งแต่ระดับ 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีพื้นฐานความรู้สอบไล่ได้ประโยค มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ดังนั้นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จึงมีทั้งผู้ที่มีประสบการณ์ ในการทำงาน และผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน และสภาพการ เรียนที่ไม่ต้อง เข้าชั้น เรียน ก็ได้ ผู้ที่มาฟังบรรยายในชั้น เรียนตามปกติแล้วส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่ยัง ไม่ประกอบอาชีพทั้งนั้น ผลจากแบบ สอบถามที่เก็บคืนมาได้ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นของนักศึกษาที่ยัง ไม่ประกอบอาชีพและให้ความ คิดเห็น เป็น ไปตามทฤษฎีมากกว่า เป็น ไปตามการปฏิบัติจริง ๆ

2. ระบบการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดบรรยายให้แก่ นักศึกษา ทั้งการบรรยายในชั้นเรียน และการ บรรยายสรุปทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการ เปิดโอกาสให้นักศึกษามา เรียนก็ได้ หรืออาจจะศึกษาจากตำราและฟังการบรรยายสรุปเองก็ได้ และนักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนใน วิชาที่ตน เลือกเรียนจะมีสิทธิได้เข้าสอบไล่ทุกคน นอกจากนั้นในการลงทะเบียนเรียนเลือกกระบวนวิชาที่ เรียนนักศึกษาสามารถที่จะ เลือกเรียนวิชาใดก่อนก็ได้ ไม่มีการกำหนดวันใด ดังนั้นนักศึกษาของคณะ

¹ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คู่มือการศึกษาปี 2523-2524, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กุมภาพันธ์ 2524).

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะเลือกลงทะเบียนเรียนวิชาโลกได้ ไม่จำเป็นต้องตาม
 ชั้นปี นักศึกษาปีที่ 2 หรือปีที่ 3 ก็สามรถที่จะลงทะเบียนเรียนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน 1 และ
 วิชากรรมการสอนพฤติกรรมกรรมการสอน 2 ได้ ถ้านักศึกษาคิดว่าสามารถที่เรียนได้ ซึ่งการลงทะเบียน
 เรียนในวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน 1 และพฤติกรรมกรรมการสอน 2 ก่อนออกฝึกสอนไว้เป็นระยะเวลา
 นั้น เมื่อนักศึกษาได้ออกฝึกสอนก็อาจจะทำให้ล้มเนื้อหาที่ได้ศึกษามาแล้วก็เป็นได้ และจำนวนนักศึกษา
 ที่เข้ามาศึกษานั้นมีจำนวนมาก ฉะนั้นการฝึกหัดนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนจึงทำได้ไม่ทั่วถึง เป็นรายบุคคล
 ประกอบกันทั้งนักศึกษาจะมาเรียนหรือไม่มาเรียนก็ได้ ดังนั้นเมื่อออกฝึกสอนนักศึกษามักจะไม่มี
 นำทฤษฎีมาทดลองในปฏิบัติจริงจึงทำให้การฝึกสอนไม่มีประสิทธิภาพ และนักศึกษาจะไม่มี
 ความพร้อมก่อนออกฝึกสอนได้ดี เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่จำเป็นต้องศึกษาโดยการช่วยเหลือตนเอง
 โดยศึกษาตามทฤษฎีที่อาจารย์สอนมาเป็นหลักใหญ่ แต่ขาดการฝึกปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะที่อาจจะ เป็นประโยชน์แก่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 รามคำแหงดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน

จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนมักจะมี ความผูกพันเกี่ยวกับ
 ตนเอง และความผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนในเรื่องของการกระตุ้นให้เด็กนักเรียนเกิดความ
 อยากเรียนการปรับตัวให้เข้ากับเด็กนักเรียนทุกคน การจัดสอนในเนื้อหาตามหลักสูตรให้กับเด็ก
 ที่มีพื้นฐานต่างกัน การวางตัวและการเอาใจใส่ในตัวเด็กนักเรียน เป็นต้น ดังนั้นควรจะมีการ
 จัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนโดยให้นักศึกษาได้มีการสังเกตและร่วมปฏิบัติงานใน
 หน้าที่ครูจริง ๆ ก่อนออกฝึกสอนโดยจัดโปรแกรมแยกต่างหากจากกระบวนการสอน
 แต่ในขณะเดียวกันก็มีอาจารย์รับผิดชอบโปรแกรมประมาณ 1-2 คน หรือวิชาเอกละ 1 คนประสานงาน
 กับอาจารย์ ที่สอนกระบวนการสอน เพื่อจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่นักศึกษา
 ได้เรียนมาแล้ว และประสานงานกับโรงเรียนมัธยมสาธิตรามคำแหงหรือโรงเรียนอื่น ๆ ที่สามารถ
 ให้ความร่วมมือ ในการให้นักศึกษาเข้าไปสังเกตการสอนและร่วมปฏิบัติงานได้ โปรแกรมนี้ควรจัด

ให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกและใช้ เวลาตลอดภาคการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนระบบ
 วิชาปฏิบัติการสอนวิชาเอกของตนโดยใช้ เวลาประมาณ 2-4 คาบ ต่อสัปดาห์ การที่เสนอ
 แนะนำให้จัดโปรแกรม สังเกตการสอนและร่วมปฏิบัติงานครูก่อนออกฝึกสอนแยกต่างหากจากระบบ
 วิชาปฏิบัติการสอนก็เพื่อจัด เรื่อง ระยะ เวลา กล่าวคือนักศึกษามี เวลา สังเกตการสอนและร่วม
 ปฏิบัติงานครูสั้น เกินไปและการแบ่ง เวลาจากกระบวนวิชาปฏิบัติการสอนอาจทำให้ผู้สอนต้องรีบ
 เร่งสอนเนื้อหากระบวนวิชานี้ เหตุผลอีกประการหนึ่งก็เพื่อให้นักศึกษาทุกวิชาเอก ได้สังเกต
 การสอน และร่วมปฏิบัติงานครูก่อนออกฝึกสอน

เหตุผลที่เสนอแนะให้มีการจัดโปรแกรมการ สังเกตการสอนและการร่วมปฏิบัติงานครูนั้น
 ก็เนื่องจากนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนมีความผูกพันเกี่ยวกับตนเองและเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอน ดังที่
 กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะทำให้นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนได้เห็นสภาพการ เรียนการสอนที่แท้จริงใน
 การนำเอาทฤษฎีการสอนไปใช้ในห้องเรียน สภาพปัญหาในการเรียนการสอน บรรยากาศในโรงเรียน
 และปัญหาของนักเรียน รวมทั้งได้ร่วมปฏิบัติงานครูที่ไม่ใช่การสอนแต่เกี่ยวข้องกับการสอนเช่น
 การช่วยอาจารย์ประจำวิชาที่ไปสังเกตการสอนผลิตวัสดุอุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการสอน ช่วย
 ตรวจงานของนักเรียนหรือการช่วยจัดกิจกรรมบางอย่างให้นักเรียน เป็นต้น นักศึกษาได้มีโอกาส
 เตรียมตัวให้พร้อมทั้งด้าน เนื้อหาวิชาและเทคนิควิธีการสอนที่ได้จากกระบวนวิชาปฏิบัติการสอน
 และได้เตรียมตัวที่จะออกไปพบกับสภาพการและปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนตามที่ได้พบเห็นตัวอย่าง
 จากการไปฝึกงานในโปรแกรมการ สังเกตการสอนและร่วมปฏิบัติงานครู

อนึ่งจากการที่นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนมีความผูกพันเกี่ยวกับตนเองสูงในด้านความเข้าใจ
 ในนโยบายกฎข้อบังคับของโรงเรียน ขอบเขตของอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ และการปฏิบัติตามมาตรฐาน
 และกฎระเบียบของโรงเรียนนั้นทางภาควิชาหลักสูตรและการสอน ควรจะส่งนักศึกษาออกไปคลุกคลี
 กับทางโรงเรียนจริงๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นและควรจะจัดโปรแกรมการเรียนให้นักศึกษาได้
 รู้ถึงขอบเขตและหน้าที่ของตนเองในโรงเรียนเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนั้นควรจะมีการนำความเข้าใจ
 กับนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนว่า อาจารย์ในเทศานั้น เป็นผู้ที่ช่วยชี้แนะแนวทางให้นักศึกษาเข้าใจใน
 บทบาทและหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนมากกว่าการตัดสินได้ตก และอาจารย์ในเทศ
 ก็ควรที่จะ เป็นผู้กระตุ้นให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงจากการฝึกสอนไม่ควรประเมินผลการสอน
 ของนักศึกษานี้ในลักษณะที่เป็นการแข่งขัน หรือเปรียบเทียบความสามารถซึ่งกันและกัน แต่ควรมุ่ง

พิจารณาการพัฒนาการฝึกสอนของแต่ละบุคคลมากกว่า ผลอันนี้จะทำให้นักศึกษาที่มีความสบายใจ
ในบรรยากาศการทำงานของโรงเรียน และจะทำให้ นักศึกษามีความภูมิใจและตั้งใจในการสอน
ของตนยิ่งขึ้น

2. การจัดการเรียนการสอน

จากผลของการวิจัย พบว่า นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนและนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอน
มาแล้ว มีความผูกพันเกี่ยวกับตนเองและหน้าที่ในการสอนสูงในด้านความมั่นใจในการสอน ความ
พร้อมก่อนที่จะออกฝึกสอน การจัดหาและใช้อุปกรณ์ การสอนการเลือกใช้ เทคนิคในการสอน ดังนั้น
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรจะมีการจัดระบบการเรียนการสอน เพื่อที่จะให้นักศึกษา
ก่อนออกฝึกสอนได้มีการเตรียมพร้อมในตนเองให้มากขึ้นนั้น อาจจะทำได้โดย

2.1 นักศึกษาก่อนออกฝึกสอนและนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วมีความ
ผูกพันเกี่ยวกับตนเอง ในด้านความมั่นใจในการสอน ความพร้อมก่อนที่จะออกฝึกสอนนั้นทางภาค
วิชาหลักสูตรและการสอน ควรจะต้องร่วมมือกับภาควิชาจิตวิทยา ในอันที่จะศึกษาและสำรวจนักศึกษา
ครู เป็นรายบุคคลไป พร้อมทั้งมีการแนะนำทดสอบความรู้ ความสามารถและทำการสำรวจความ
พร้อมของนักศึกษาก่อนที่จะออกฝึกสอนว่ามีสุขภาพจิตดี และเต็มใจมั่นใจที่จะออกฝึกสอนมากเพียงใด

2.2 นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน และนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วมีความ
ผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ในการสอนในด้านการจัดหาและใช้อุปกรณ์การสอนนั้น ทางภาควิชาหลักสูตรและ
การสอนควรจะต้องร่วมมือกับภาควิชาโสตทัศนศึกษา ในการนำสื่อการสอนต่าง ๆ มาแนะนำตลอด
ทั้งการใช้และการบำรุงรักษา และเพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักนำอุปกรณ์หรือสื่อการสอนเหล่านั้นเข้า
มาช่วยเหลือในการเรียนการสอนของตนเองได้

2.3 นักศึกษาก่อนออกฝึกสอน และนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้วจะมีความ
ผูกพันเกี่ยวกับตนเองในด้านการใช้ เทคนิคในการสอนนั้นอาจารย์ผู้สอนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน
อาจารย์ในสังกัดของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จะต้องร่วมมือกันหาทางให้นักศึกษา
ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ และให้นักศึกษาได้มีโอกาสทดลองด้วยตนเองทุกคนโดยจัด
แบ่งการสอนเป็นทีม ใช้จำนวนอาจารย์ผู้สอนที่มีอยู่แล้วหรืออาจจะใช้อาจารย์จากโรงเรียนมัธยม
สาธิตมาร่วมด้วยก็ได้ แล้วแบ่งนักศึกษาจากชั้นเรียนรวมใหญ่ ๆ มาเป็นกลุ่มย่อย ๆ โดยให้อาจารย์
แต่ละบุคคลรับผิดชอบหรืออาจจะให้การสอนแบบจุลภาค โดยใช้เทปบันทึกภาพก็ได้ เพื่อที่จะให้นักศึกษา
ทุกคนและอาจารย์ได้เห็นถึงวิธีการสอน และความผูกพันต่อการสอนของนักศึกษาแล้วนำมา เปรียบ เทียบ
กับผู้อื่น ซึ่งแนะนำทางการใช้ให้กับนักศึกษา เป็นแต่ละรายไป

3. การพัฒนาอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีความผูกพันต่อการสอนสูงในเรื่องของการทำงานร่วมกับครูผู้สอน การค้นคว้าหาความรู้ทางวิชาการอยู่เสมอ ดังนั้นภาควิชาหลักสูตรและการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรจะจัดโปรแกรมการเรียนหรือการสัมมนาในเรื่องของความรู้ในด้านวิชาการสิ่งใหม่ ๆ เช่น การมนุษยสัมพันธ์ กระบวนการกลุ่มความรู้ด้านจิตวิทยา ตลอดจนวิธีการสิ่งใหม่ ๆ เช่น การมนุษยสัมพันธ์ กระบวนการกลุ่มความรู้ด้านจิตวิทยา ตลอดจนวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ให้แก่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเพิ่มขึ้นจะเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์นิเทศก์เหล่านั้น นำสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้ไปสอนนักเรียนโดยสามารถที่จะทำให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนได้ การจัดโปรแกรมการเรียนหรือการสัมมนาสำหรับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน โดยการให้ได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นนั้น ทางคณะศึกษาศาสตร์ควรจะริบคำเนนการจัดการเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะเป็นการตอบแทนแก่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเหล่านั้นและจะส่งผลมาถึงการดูแลให้ความรู้แก่นักศึกษาที่ออกไปฝึกสอนยังโรงเรียนเหล่านั้นด้วย

ขอเสนอแนะ เพื่อการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นความผูกพันต่อการสอนในครั้งนั้น ได้ศึกษาวิจัยเฉพาะคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น น่าที่จะได้มีการทดลองศึกษาแนวคิดด้านความผูกพันต่อการสอนของนักศึกษาครูและครูประจำการ ในสถาบันที่ผลิตครูทั้งหมด ซึ่งมีสภาพต่างไปจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อพิสูจน์ทฤษฎีตามแนวคิดของฟลูเลอร์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย